

HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKT ELLER BEKRÄFTAD ANVÄNDNING AV DROGER

Fastställd av barn- och utbildningsförvaltningens respektive socialförvaltningens ledningsgrupper augusti 2016.

Handlingsplanen stödjer sig på socialtjänstlagen 14 kap 1 § och skollagen kap 5.

Skolorna i Gislaveds kommun ska erbjuda bästa möjliga studiemiljö för att eleverna ska kunna genomföra sin utbildning på bästa sätt. Målsättningen är att göra eleven anställningsbar och/eller förbereda för fortsatta studier. Skolan ska verka för ett aktivt arbete mellan elever, hem, skola, socialtjänst, polis och föreningsliv. Syftet med samarbetet är att i första hand förebygga missbruk och i andra hand tidigt upptäcka missbruk. Grundskolorna, gymnasieskolan och vuxenutbildningen i Gislaveds kommun ska vara drogfria. Som elev får man inte befatta sig med droger eller vistas i skolan i påverkat tillstånd.

Definiering av drog

Följande definieras som en drog i det här dokumentet:

- Alkohol
- Narkotika
- Dopingpreparat/läkemedel (icke medicinskt bruk)
- Sniffning

Syfte

Åstadkomma en god lärande- och arbetsmiljö som är fri från droger där elever mår bra och har goda kunskaper och förståelse för att inte använda någon form av drog.

Skolans målsättning

- Att arbeta och förebygga för att förhindra att ungdomar börjar använda droger.
- Att så tidigt som möjligt upptäcka missbruk.
- Att under läsåret aktivt engagera elever och i förekommande fall vårdnadshavare i arbetet mot droger.
- Att arbeta för att samarbetet med socialtjänst och polis fortlöpande pågår.
- Att alltid agera då det framkommer att det förekommer bruk av droger genom att följa handlingsplanen vid misstänkt eller bekräftad användning av droger.

Det är skolans ansvar att utbilda elever i drogfrågor. Detta kan ske i undervisning, vid diskussionstillfällen, föreläsningar eller föräldrainformation. Arbetet med förebyggande insatser mot droganvändning planeras inför varje läsår.

Barn- och utbildningsförvaltning, socialförvaltning, skolledning, elevhälsa och lärare har ett gemensamt ansvar för planering och genomförandet.

Personal på skolan som får kännedom, misstanke eller signaler om att droger förekommer eller används av elever på skolan, ska anmäla det till ansvarig rektor, vid rektors frånvaro görs anmälan till platsansvarig. Denne har ansvaret för att arbetet fördelas och utförs enligt handlingsplanen. Berörd personal hanterar sedan ärendet enligt rutiner. Dokumentation sker fortlöpande i PMO av elevhälsapersonal och/eller av ansvarig rektor.

Förhållningssätt

- Vid misstanke om eller konstaterat fall av droganvändning ska rektor, kurator och övrig berörd personal inom elevhälsan informeras.
- Information som kommer fram under ärendet ska fortlöpande dokumenteras i PMO av berörd personal.
- Dialog med vårdnadshavare förs kontinuerligt under ärendets gång då det är frågan om minderåriga elever. En första kontakt tas av ansvarig rektor.
- Om det finns skäl, kan enskilda ärenden avvika från handlingsplanen.
- Handlingsplanen ska vara ett levande och välkänt dokument.

Rutiner vid arbete med droghantering på förekommen anledning, Gymnasiet:

1. **Kartläggning av ärendet. Vad vet vi? Vad behöver vi ta reda på?**
 - a. Om det behövs omedelbara insatser för att säkra någon eller flera individers trygghet ska rektor se till att så görs.

2. **Eleven kallas till ett första samtal där han/hon konfronteras med misstanke om droganvändning.**
 - a. Om eleven är minderårig ska vårdnadshavare kallas till möte. Det ska alltid närvara minst två personer, varav en är rektor.
 - b. Är eleven myndig får vårdnadshavare inte kallas utan elevens medgivande.
 - c. Elev erbjuds drogtest.
 - d. Elev och vårdnadshavare ska alltid upplysas om att drogtest är frivilligt.
 - e. Drogtest utförs av socialtjänst och bokas i de fallen av kurator.
 - f. Vid misstanke om brott görs anmälan till socialtjänst och polis. Anmälan görs av rektor.

3. **Om eleven testas positivt, erkänner missbruk eller hantering av droger.**
 - a. Görs en anmälan till socialtjänst. Rektor/kurator ansvarar för att anmälan görs.
 - b. Det upprättas en handlingsplan för elevens fortsatta skolgång (se rubrik "Handlingsplan"). Elev informeras om att detta kan få konsekvenser för utbildningen och kan leda till att examen inte kan erhållas/garanteras i gymnasieskolan.
 - c. Polisanmälan görs i de fall det är frågan om försäljning eller akut situation, t.ex. hot eller synbart påverkad elev. Rektor gör anmälan, om rektor inte är på plats gör kurator anmälan.

4. **Om elev förnekar missbruk och tackar nej till drogtest men misstanke kvarstår.**
 - a. En orosanmälan görs till socialtjänsten av rektor.
 - b. Det upprättas en handlingsplan för elevens fortsatta skolgång (se rubrik "Handlingsplan").
 - c. Under skolans utredningstid stängs eleven av från praktiska moment i utbildningen, såsom APL eller andra former av praktiska moment som kan finnas på t.ex. yrkesprogram i gymnasieskolan. Det förs samtal med eleven om vilka andra orsaker som kan ligga till grund för misstanken. Kurator ansvarar för att dessa samtal förs.

Rutiner vid arbete med droghantering på förekommen anledning, grundskolan:

1. **Kartläggning av ärendet. Vad vet vi? Vad behöver vi ta reda på?**
 - a. Om det behövs omedelbara insatser för att säkra någon eller flera individers trygghet ska rektor se till att så görs.
2. **Eleven kallas till ett första samtal där han/hon konfronteras med misstanke om droganvändning.**
 - a. Vårdnadshavare kallas alltid till möte då eleven är minderårig. Det ska alltid närvara minst två personer, varav en är rektor.
 - b. Elev erbjuds drogtest.
 - c. Elev och vårdnadshavare ska alltid upplysas om att drogtest är frivilligt och samtycke krävs.
 - d. Drogtest utförs av socialtjänst och bokas i de fallen av kurator.
 - e. Vid misstanke om brott görs anmälan till socialtjänst och polis. Anmälan görs av rektor.
3. **Om eleven testas positivt, erkänner missbruk eller hantering av droger.**
 - a. Görs en anmälan till socialtjänst. Rektor/kurator ansvarar för att anmälan görs.
 - b. Det upprättas en handlingsplan för elevens fortsatta skolgång (se rubrik "Handlingsplan").
 - c. Polisanmälan görs i de fall det är frågan om försäljning eller akut situation, t.ex. hot eller synbart påverkad elev. Rektor gör anmälan, om rektor inte är på plats gör kurator anmälan.
4. **Om elev förnekar missbruk och tackar nej till drogtest men misstanke kvarstår.**
 - a. En orosanmälan görs till socialtjänsten av rektor.
 - b. Det upprättas en handlingsplan för elevens fortsatta skolgång (se rubrik "Handlingsplan").
 - c. Det förs samtal med eleven om vilka andra orsaker som kan ligga till grund för misstanken. Kurator ansvarar för att dessa samtal förs.

Rutiner vid arbete med droghantering för elever på yrkesprogram med farlig verksamhet:

1. Information om drogtest

Elever och vårdnadshavare informeras vid skolstart om att för elever på yrkesprogram med farlig verksamhet kan drogtest genomföras på förekommen anledning, dvs. om det finns risk för elev eller andras säkerhet. Testerna är frivilliga men är en förutsättning för att eleven ska kunna delta vid vissa av de praktiska utbildningsmomenten samt på APL, se bilaga I "Information till vårdnadshavare angående drogtest vid särskilt känsliga utbildningar".

2. Elev erbjuds drogtest.

3. Eleven tackar ja till drogtest.

- a. Test och dokumentation utförs av den som är utsedd och utbildad för uppdraget.
- b. Elev lämnar drogtest då skolan kallar till detta.
- c. Visar sig testet positivt, kontaktas vårdnadshavare för omyndig elev och anmälan till socialtjänsten görs. Handlingsplan upprättas enligt rutin.
- d. Vid negativt test, inga fortsatta åtgärder.

4. Elev tackar nej till drogtest.

- a. Vårdnadshavare informeras om att elev tackat nej till drogtest.
- b. Det upprättas en handlingsplan för elevs fortsatta skolgång (se rubrik "Handlingsplan"). Elev och vårdnadshavare informeras om att elev inte kan delta i praktiska moment som innehåller farlig verksamhet i utbildningen såsom APL. Elev informeras om att detta kan få konsekvenser för utbildningen och kan leda till att yrkesexamen inte kan utfärdas.
- c. Om skolan hyser misstankar om droganvändning görs en anmälan till socialtjänst av rektor.

HANDLINGSPLAN

Då elev testas positivt för droger alternativt tackat nej till drogtest på förekommen anledning

- Samarbete mellan skola och socialtjänst påbörjas snarast. Om skolan har gjort en anmälan till socialtjänsten angående misstanke om droganvändning kontakter skolan socialtjänsten och förhör sig om utredning har startats eller inte.
- Elev stängs av från praktiskt arbete i skolans lokaler som innehåller farlig verksamhet under den tid som handlingsplanen löper på. Elev informeras om att det kan få konsekvenser för utbildningen och kan leda till att utbildningen inte kan fullföljas enligt den tid som anges i den individuella studieplanen.
- Rimlig tid för arbete med handlingsplanen är tre till fyra veckor. Om elev under denna tid inte nått drogfrihet eller uppvisat stora framsteg, kan det utifrån skollagens bestämmelser om trygghet och studiero riskera att leda till avstängning från studier.

Arbetsgång och ansvarsområden

1. Rektor i samarbete med berörd personal ansvarar för att handlingsplan upprättas tillsammans med elev/vårdnadshavare.
2. Elev/vårdnadshavare tillfrågas gällande hävande av sekretess som gäller från socialtjänst/polis till skolan, så att ett öppet samarbete kan ske, allt för elevens bästa.
3. I handlingsplanen finns ett krav på kontinuerliga drogtestar så länge testerna är positiva och därefter så länge ytterligare tester behövs. Bedömning görs i varje enskilt fall.
4. För att återgå till praktiskt arbete ska eleven lämna negativt drogtest vid minst två tillfällen och med cirka en veckas mellanrum mellan testtillfällena.
5. Lots/klassföreståndare och rektor är samordningsansvariga för den del av handlingsplanen som handlar om studier. Lots/klassföreståndare ansvarar för dokumentation kring dessa studier.
6. I handlingsplanen skapas det möjlighet för eleven att arbeta vidare med sina studier i samarbete med specialpedagog:
 - a. Så länge handlingsplanen löper då eleven lämnat positivt drogtest.
 - b. Rimlig tid för att nå drogfria tester eller uppvisa stora framsteg är cirka fyra veckor.
7. I handlingsplanen framgår det vem som är ansvarig kontaktperson för arbetet.
8. I handlingsplanen ingår tider för fortlöpande samtal med kurator, lots/klassföreståndare och/eller annan personal.

9. Alla åtgärder och möten dokumenteras i PMO av rektor och/eller kurator.
10. Uppföljning av ärendet sker genom fortlöpande kontakt mellan rektor och berörd personal.
11. När eleven återgår i studier upprättas en ny handlingsplan för det vidare arbetet av lots/klassföreståndare.

Konsekvenser

Om eleven inte följer den uppgjorda handlingsplanen genom att t.ex. inte komma på drogtester eller inbokade möten/lektioner eller om handlingsplanen inte har önskad effekt så att testvärdena inte sjunker kan elev stängas av från studier alternativt få studieuppehåll från studierna. Rimlig tid för handlingsplanen är cirka fyra veckor.

Förebyggande arbete under året

All personal är skyldig att agera i situationer där någon misstänks använda droger.

- Inför varje läsår samlas alla lotsar för information och genomgång av lotsuppdraget. Lots/klassföreståndares ansvar är att kontinuerligt arbeta förebyggande under året.
- Frågor kring elevers livsstil och mående är en stående punkt i elevhälsateam, klassråd/lotstid och elevråd.
- Varje år träffas skolledning och elevråd för att prata om hur arbetet mot droger ska bedrivas.
- Klassråd/lotstid varje vecka.
- Årliga enkäter för att identifiera områden vi behöver arbeta med.
- Årliga återkommande föreläsningar/projekt t.ex. ANTD-dag.
- Skolan arbetar för ett utökat samarbete och en samsyn mellan socialtjänst och skola genom att planerings- och strategimöten genomförs mellan rektor och socialförvaltningens personal.
- Vid behov kan elev och/eller vårdnadshavare söka råd och stöd av socialtjänsten.
Information finns på kommunens webbplats, klicka på länken
<http://www.gislaved.se/omsorgstodochhjalp/hjalptillbarnochunga.2226.html>
<http://www.gislaved.se/omsorgstodochhjalp/missbruk.120.html>

INFORMATION TILL VÅRDNADSHAVARE ANGÅENDE DROGTESTER VID SÄRSKILT KÄNSLIGA UTBILDNINGAR

Ledningsgrupperna inom barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har fastställt rutiner för förebyggande arbete samt handlingsplan vid misstänkt eller bekräftad användning av droger i kommunens grundskolor, gymnasieskola och vuxenutbildningar.

I den finns bland annat följande formulering:

Elever och vårdnadshavare informeras vid skolstart om att för elever på yrkesprogram med farlig verksamhet kan drogtester genomföras på förekommen anledning, dvs. om det finns risk för elev eller andras säkerhet. Testerna är frivilliga men är en förutsättning för att eleven ska kunna delta vid vissa av de praktiska utbildningsmomenten samt på APL.

Detta grundar sig dels på vår strävan för en drogfri skola dels på Arbetsmiljölagen där skolan i lagens mening är jämförbar med andra arbetsplatser. Lagens ändamål är att förebygga psykisk och fysisk ohälsa och olycksfall men även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. En del av de gymnasiala utbildningarna innehåller flera moment som är riskabla för elev och omgivning om det skulle finnas droger involverade på något sätt.

För flera utbildningar är praktiken eller APL en oerhört viktig del i utbildningen och vägen ut i arbetslivet. Allt fler arbetsgivare vill försäkra sig om att eleverna är drogfria på samma sätt som man på företag allt oftare kontrollerar att deras anställda är det.

Den utbildning som din son/dotter går på är en sådan ”känslig utbildning”.

Huvudmannen (skolan) har huvudansvaret för arbetsmiljön och har beslutat att genomföra drogtester på särskilt känsliga utbildningar under pågående utbildningsperiod.

Skolan kan inte tvinga någon att medverka i drogtester men hoppas att alla förstår värdet av denna förebyggande säkerhetsåtgärd eller som redan skrivits inledningsvis: *Testerna är frivilliga men är en förutsättning för att eleven ska kunna delta vid vissa av de praktiska utbildningsmomenten samt på APL.*

Har du/ni frågor är ni välkomna att kontakta rektor vid aktuell skolenhet och/eller elevhälsans personal.

Med vänlig hälsning

Namn
Rektor